

Jalostettua kärsimystä -seminaarissa vallitsi yhteisymmärrys

Katariina Mäki

Suomen Eläinlääkäriliitto, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto, Helsingin Eläinsuojeluyhdistys ja Eläinsuojeluliitto Animalia järjestivät 22.5. Helsingissä Jalostettua kärsimystä? -seminaarin, jonka aiheena olivat jalostuksen koirille aiheuttamat hyvinvointi- ja terveysongelmat sekä niiden mahdolliset ratkaisut. Seminaarissa oli yli 150 osallistujaa. Puheenjohtajana toimi Suomen Eläinlääkäriliiton puheenjohtaja **Kirsi Sario**.

Marjatta Snellman: kauneus ei ole ristiriidassa hyvinvoinnin kanssa

Seminaari alkoi **Marjatta Snellmanin** alustuksella. Snellman kävi läpi koiranjalostukseen vaikuttavia tekijöitä ja totesi, että usein tunteet ohjaavat koiranjalostusta, ja siksi jalostukseen käytetään myös elinkelvottomia yksilöitä, jotka eivät luonnossa pystyisi lisääntymään ollenkaan. Tämä aiheuttaa kärsimystä paitsi syntyville koirayksilöille myös niiden omistajille.

Snellman otti esimerkeiksi englanninbulldoggien hengitysvaikeudet, cavalierkingcharlesinspanieleiden syringomyeliale altistavan kallon muodon sekä saksanpaimenkoirien selkävaivat, jotka johtuvat äärimmilleen viedystä laskevasta selkälinjasta. Virkakoirina toimivia saksanpaimenia joudutaan siirtämään eläkkeelle jo 5-6 vuoden iässä, kun ne eivät enää pysty hyppäämään autoon.

Snellman toi söötin, englanninbulldoggipentuja esittävän kuvan kera esiin, että hellyttävän näköiset, mutta ulkonäkönsä vuoksi valitettavasti pahasti kärsivät koirat vetoavat hoivaviettiimme. Suuret silmät, korkea otsa, pieni nenä, lyhyt leuka, lyhyet raajat, pehmeä olemus - lyhytkuonoisista koirista on itse asiassa tehty ihmistä muistuttavia. Ongelmana on, että ihmisen lyhyt nenä toimii, koiran ei.

Lyhyt kuono altistaa brakykefaliselle oireyhtymälle, joka johtuu ahtaista sieraimista ja nenätiehyistä, liian pitkästä ja paksusta pehmeästä kitalaesta, joka ahtauttaa nielua, sekä kapeasta henkitorvesta, joka on usein vain puolet normaalin henkitorven väljyydestä. Lisäksi nenäkuorikot voivat ahtauttaa nenänielua, koska niille ei ole tilaa lyhentyneessä nenäontelossa. Tällöin edes pehmytkudosleikkaus ei auta koira hengittämään vapaammin. Lyhytkuonoisilla koirilla esiintyy myös hengitysvaikeuksista johtuvaa palleatyrää, jossa koiran pallealihaksen repeäminen voimanponnistuksen seurauksena ja vatsaontelon elimet pääsevät repeytymän kautta rintaontelon puolelle.

Ahtaat hengitystiet aiheuttavat myös uniapneaa, johon liittyy voimakas tukehtumisen tunne. Siksi koira, samoin kuin uniapneasta kärsivä ihminen, herää unestaan yhä uudestaan ja uudestaan. - Hengitysongelmat pahenevat sään lämmetessä. Englanninbulldogin pentuja joudutaan lämpimällä ilmalla hoitamaan teho-osastolla. Niiden on hankala hengittää pitkällään, joten ne torkkuvat istuallaan. Aikuiset englanninbulldogit ovat jo yleensä oppineet tukemaan leukansa sopivasti nukkuessaan, Snellman kertoi.

Mitä paremmat eläinlääkäripalvelut meillä on saatavilla, sitä kummallisempia koiria voidaan jalostaa. Eläinlääketiede on kehittynyt huomasti, ja nykyisin meillä on valmiudet korjata hengitysvaikeuksia ja useita rakennevikoja.

- Koiranjalostuksen lähtökohdan tulisi kuitenkin olla luonteva elämä ja normaalisti synnyttävä, hengittävä ja liikkuva koira. Koiran pitäisi myös saada turkistaan ja ihostaan suojaa säätä vastaan,

totesi Snellman.

Snellman kertoi, että pohjoismaiset kenneljärjestöt, Suomi ja Ruotsi etunenässä, ovat olleet edelläkävijöitä jalostukseen liittyvän tiedon tuottamisessa. Hän kehui Suomen Cavalierystystä, joka tekee hartiavoimin työtä rotunsa tervehtymiseksi. Suomi on tässä asiassa Ruotsiakin edistyneempi, koska meillä suurin osa jalostuskoirista tutkitaan syringomyelian varalta, mutta Ruotsissa tutkimuksia ei hämmästyttävää kyllä juurikaan tehdä.

Snellman totesi, että jalostukseen ja koirien terveyteen liittyvää oikeaa tietoa pitää saada järjestöistä myös suurelle yleisölle, jotta voidaan muokata yleistä mielipidettä sekä pennunostajien käsityksiä siitä mikä on terve ja hyvinvoiva koira.

- Asiassa pitää huomioida paitsi koiranjalostukseen liittyvät arvot myös eläinsuojelullinen näkökulma. Koiran kauneus ei ole ristiriidassa näiden kanssa.

Jopa eläinlääkäri voi kieltäytyä tunnustamasta tosiasioita

Marjatta Snellman puhui näistä asioista jo 1960- ja 1970-luvuilla, tavallisen koiranomistajan roolissa. Silloin puheille ei juurikaan korvia lotkautettu, mutta viimeisten parinkymmenen vuoden aikana jotain on vihdoinkin alkanut tapahtua.

Eläinlääkärikunta kiinnitti huomiota koirien perinnöllisiin ongelmiin jo vuonna 1969 Pariisin maailmankongressissa. Snellmanin mukaan kyseiset asiat haluttiin kuitenkin tuolloin unohtaa. Vasta Euroopan Neuvoston lemmikkieläinten suojelua koskeva yleissopimus vuonna 1995 sai laajaa mediahuomiota ja herätti yleisen mielipiteen koirien ongelmille. Yleissopimuksen 5. artikla määrää jalostuksessa käytettävän lemmikkieläimen valinnassa otettavaksi huomioon sellaiset anatomiset ja fysiologiset ominaisuudet sekä käyttäytymispiirteet, jotka todennäköisesti vaarantavat joko jälkeläisen tai emon terveyden ja hyvinvoinnin.

Useiden koirarotujen ulkomuoto on kehittynyt liioitelluksi, kun rotumääritelmiä on tulkittu näyttelyissä suosien aina vaan suurempaa massaa, lyhyempää kuonoa, runsaampia ihopoimuja sekä paksumpaa ja pidempää turkkiä. Snellman korosti, että muutos on tapahtunut tahattomasti ja huomaamattomasti. Kukaan tuskin on varta vasten tehnyt näistä roduista sellaisia kuin ne nyt ovat: sairaita ja liikuntakyvyttömiä.

Snellman kertoi ulkomuototuomarien sanoneen hänelle, että näyttelyt eivät ole jalostustarkastuksia. Silti voittajakoiria saatetaan monessa rodussa käyttää liian runsaasti jalostukseen, mikä lisää rodun sisäistä sukulaisuutta ja johtaa haitallisten mutaatioiden yleistymiseen sukusiitoksen myötä.

- Kiinan keisarille riitti hieman pitempi kuono, pidemmät jalat ja vähempi turkki kuin meille nykyihmisille, totesi Snellman näyttäessään kuulijoille kiinanpalatsikoiran kuvaa vuodelta 1860. Kuvan koira oli erehdyttävästi tiibetinspanielin näköinen.

Suurin osa harrastajista onneksi tunnustaa tosiasiat, mutta välinpitämättömyyttäkin esiintyy edelleen.

- Keväällä ilmestyneessä Koiramme-lehdessä siteerattiin ulkomuototuomarina toimivaa eläinlääkäriä, joka totesi, että koiran kyynärnivelen nivelrikko ei haittaa mitään, kunhan se on molemminpuolinen. Koira ei katsos onnu, kun kumpikin puoli on kipeä, kertoi Snellman.

- Nykyaikaiset kivuntunnistusmenetelmät, esimerkiksi lämpökamera, näyttävät onneksi helposti missä kohtaa koiralla on kipuja.

Snellman onnitteli Kennelliittoa koirien hyvinvoinnin eteen tehdystä työstä

Lopuksi Marjatta Snellman onnitteli Kennelliittoa siitä, että se on viime vuosina tehnyt erityisen arvokasta ja tehokasta työtä koirien hyvinvoinnin parantamiseksi. Kennelliitolla on vihdoin voimassaoleva jalostusstrategia, jonka avulla epäterveeseen jalostukseen on entistä helpompi puuttua. Kennelliitolla on myös erityiset ohjeet ulkomuototuomareille siitä mitkä ovat liioiteltuja ulkomuotopiirteitä ja miten niihin tulee suhtautua arvostellessa koiria näyttelyissä. Lisäksi rotukohtaiset jalostuksen tavoiteohjelmat pakottavat rotuyhdistykset pohtimaan vakavasti rotujensa tilaa ja jalostuksen keinoja, joista esimerkiksi PEVISA on oikein käytettynä osoittautunut erittäin tehokkaaksi terveyden lisääjäksi.

- Kennelliitosta poiketen kansainvälinen kennelkeskusjärjestö FCI on liikahtanut asiassa vasta viime vuosina. Tähän lienee syynä pohjoismaisen edustuksen lisääntyminen järjestön tieteellisessä sekä jalostustoimikunnassa, Snellman totesi.

Kirsi Sainio kääntää FCI:n kelkkaa

Snellmanin jälkeen puheenvuoroon pääsi Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan puheenjohtaja ja FCI:n tieteellisen toimikunnan jäsen **Kirsi Sainio**, joka on ollut mukana vaikuttamassa siihen, että myös FCI:lle on saatu koirien hyvinvointiseikkoja korostava jalostusstrategia sekä aivan uudenlainen, vapaa ajattelu roturisteytyksiä kohtaan.

Sainio toi esiin koiranjalostuksen ongelmia kenneljärjestöjen kannalta. Ongelmat ovat kasautuneet pitkälti toisen maailmansodan jälkeen, jolloin moni koirarotu oli käytännössä luotava uudelleen muutamista jalostusyksilöistä. Tämä tarkoitti geneettisiä pullonkauloja, sisäsiittoisuutta sekä ongelma-alleelien kasaantumista pieniin geenipooleihin.

Myös Sainio korosti, että kukaan ei ole tahallaan tehnyt koirista sairaita. Tilanne on ajautunut nykyjamaan vähitellen ja tahattomasti.

- Tunnolliselle kasvattajalle on aina järkytys, kun kasvateissa ilmenee perinnöllisiä sairauksia. Silloin on tunnustettava tosiasiat, tartuttava toimeen ja muutettava käytäntöjä, jotka ovat kyseiseen tilanteeseen johtaneet, totesi Sainio.

Sainio kertoi kansallisten ja kansainvälisten kennelorganisaatioiden olevan hyvin moninaisia ja siksi vaikeasti muutettavia. Usein on vaikea tietää kenellä on päätösvalta, missä asioista päätetään, ja mitkä ovat päätösten perusteet. Päätösten tekoon vaikuttavat kennelpolitiikka ja valtaintressit. Nykypäivänä kuitenkin tiedetään niin paljon paremmin ja enemmän, että päätösten perusteena tulisi aina olla terveen koiranjalostuksen edistäminen. Herraseurojen, kuten Sainio nimitti FCI:tä, päiden kääntäminen vaatii aikaa, mutta sekin on onneksi pikku hiljaa tapahtumassa.

Sainio totesi, että Kennelliiton sääntöjen mukaan rotujärjestöillä on vastuu rotujensa jalostuksesta.

- Kaikkien toimijoiden perustana ei kuitenkaan ole terve jalostus. Toimihenkilöt vaihtuvat, samalla vaihtuvat myös mielipiteet. Tässä tilanteessa Kennelliiton rooli koiranjalostuksessa korostuu.

Pohjoismainen ajattelu saatava leviämään myös muualle

Myös Sainio totesi, että kansainvälisellä tasolla Suomi ja Ruotsi tekevät muiden pohjoismaiden kanssa hyvää työtä: pohjoismainen ajattelu on hyvin edistyskellistä. Haasteena onkin, kuinka saada tämä ajattelu leviämään myös muihin maihin. Sainio kertoi laittavansa toivonsa FCI:hin. Vaikka toimijoita on sielläkin paljon ja kulttuurierot sekä erot koirien pidossa suuria, voi FCI saada paljon

hyvää aikaan.

Sainio kertoi uudesta sveitsiläisestä continental bulldogista, joka on luotu englanninbulldogin ja bullmastiffin risteytyksistä tavoitteena tervehdyttää englanninbulldoggi. Sveitsi yrittää paraikaa saada rotua FCI:n tunnustamaksi.

- Tämä ei minun mielestäni ole ollenkaan hyvä ajatus, Sainio totesi. Rotu on luotu ainoastaan kahden risteytyspentueen koirista. Jos rotu hyväksytään, on meillä muutaman kymmenen vuoden kuluttua jälleen yksi vaikeuksissa oleva bulldoggirotu.

Sainion mielestä parempi strategia on parantaa olemassaolevia rotuja roturisteytysten avulla.

- Rotuja on jo yli 400, tuskin tarvitsemme enää uusia.

Byrokratia estää rotujen tervehdyttämisen?

Kirsi Sainion jälkeen äänessä oli Suomen koirankasvattajat ry:n (Sukoka) puheenjohtaja **Juha Kares**. Hän piti puolustuspuheen, jossa korosti, että kaikki vastuulliset kasvattajat haluavat tuottaa terveitä ja hyvinvoivia koiria. He ovat joutuneet sylkykupeiksi aivan suotta, vaikka tekevät parhaansa rotujen eteen.

- Asiat, joista kasvattajia syytetään, ovat suureksi osaksi tapahtuneet jo toisen maailmansodan jälkeen. Tietomme jalostuksesta ja koiran ominaisuuksien perinnöllisyydestä lisääntyy jatkuvasti, mutta aikaisemmin tehdyt virheet vaikuttavat koiriimme edelleen, Kares pauhasi.

- On myös muistettava, että kasvattajia on moneen junaan, hän jatkoi. Toiset teettävät pentuja eivätkä niinkään jalosta rotua johonkin suuntaan. Vain murto-osa kadulla vastaan tulevista koirista on vartavasten jalostettu. Silti näitä koiria kasvattavien valinnoista syytetään aina heitä, jotka yrittävät jalostamalla parantaa rotuja.

Kares muistutti, että paitsi kasvattajia, myös rotuja on hyvin paljon. Rodut eroavat toisistaan niin paljon, ettei voida puhua rotukoirista tarkoittaen koko koiramassaa.

Kares toi esiin, että rotumääritelmien liioittelusta puhuttaessa pitäisi myös muistaa, että on olemassa satoja rotuja, jotka eivät ole muuttuneet vuosien kuluessa mihinkään. Rotujen kehitys riippuu siitä, ketkä ovat ensimmäiset ihmiset kasvattamassa kutakin rotua. Monissa roduissa jalostuksen tulisi olla säilyttämistä tai palauttamista alkuperäiseen tilaan.

Kares matkusti muutama vuosikymmen sitten Välimeren alueelle etsimään maatiaiskantaisia löwhenejä ja niiden joukosta mahdollisia jalostusyksilöitä, kuitenkin niitä löytämättä. Vaikka koiria olisi löytynyt, ei hän omien sanojensa mukaan olisi voinut käyttää niitä jalostukseen, koska Kennelliitto ja rotujärjestö olisivat sen estäneet. Kennelliitto ei yksinään voi sallia roturisteytyksiä.

- Jos käyttää maatiaisrotuisia, rekisteröimättömiä koiria jalostukseen, lentää ulos Kennelliitosta ja menettää tuomarioikeutensa, hän totesi.

- Byrokratia estää astutukset ulkomailla ja uuden veren tuonnin rotuihin. Pentutehtaisiin Kennelliiton rajoitukset eivät kuitenkaan ulotu. Mitä vaikeampaa koirankasvatuksesta tehdään, sitä enemmän lisääntyvät rekisteröimättömät koirat.

Roturisteytyksiä tehtävä nykyistä enemmän

Toisaalta Kares kehoitti kasvattajia katsomaan peiliin: meillä on aivan liikaa rotukoiria ja lisäksi väärissä kodeissa. Koira on laumaeläin; itse hän ei anna pentua kotiin, jossa ei ole toista koiraa. Irlanninsettereitä kasvattaessaan hän huomasi, että puolet ostajaehdokkaista oli hankkimassa irlanninsetteriä vain sen kauniin värin vuoksi. Pennunhankkijoita tulisikin Kareksen mielestä valistaa, jotta he osaisivat etsiä itselleen oikeanlaisen koiran.

Kareksen tuntuman mukaan kaikki koirien sairaudet eivät ole perinnöllisiä, vaan koiria sairastuttavat myös vääränlaiset elinolot, vääränlainen liikunta, vääränlainen ruokinta ja säilöntäaineet. Luonnonvalinta on koiranjalostuksessa tärkeää: jos koira ei pysty astumaan tai jos se ei selviä synnytyksestä tai osaa hoitaa pentujaan, sitä ei kannata käyttää jalostukseen.

- Kirjoittamani luonnonvalinta-artikkeli on yksi julkaistuimmista artikkeleista rotujärjestöjen lehdissä, Kares kertoi.

Kares totesi, että kasvattajien joukossa on tapahtunut valtavaa heräämistä muun muassa Marjatta Snellmanin ansiosta. Kareksen mielestä roturisteytyksiä tulisi tehdä paljon nykyistä enemmän, samoin tulisi käyttää jalostukseen maatiaiskoiria niissä roduissa joissa tällaisia on.

- Jalostustavoitteena tulisi olla helppo ja vaivaton, reilusti yli kymmenen vuoden pituinen elämä. Nykyisellään jalostus on liian diagnoosikeskeistä.

Englannissa BBC:n dokumentti koiranjalostuksesta pakotti nopeisiin muutoksiin. Täällä pohjoismaissa nuo asiat ovat jo kauan olleet itsestäänselviä.

- Pohjoismaiset näyttelytuomarit eivät päästä ontuvia tai rohisevia koiria palkintosijoille.

Toisenlaista menettelyä näkee muualla maailmassa, Kares totesi.

- Esimerkiksi Salzburgin maailmannäyttelyssä oli paljon iäkkäitä tuomareita, joista osa käveli suorastaan vaipoissa.

Kares itse ei suostu arvostelemaan luonnottomina pitämiään rotuja.

Kares totesi Sainion tavoin, että nykyisessä intressikentässä on vaikea toimia. Rotujen kotimailla on määräsvalta omista roduistaan, niiden jalostusta on vaikea muuttaa täällä pohjolassa.

Lopuksi Kares kertoi, että harva kasvattaja käyttää enää tänä päivänä sukusiitosta. Matador-jalostus oli hyvin yleistä 1970-1980 -luvulla, mutta nykyisin sekin alkaa ainakin pohjoismaissa olla harvinaista.

Paneelikeskustelussa vilkasta ajatustenvaihtoa muun muassa roturisteytyksistä

Snellmanin alustuksen sekä Sainion ja Kareksen puheenvuorojen jälkeen sai vuoron paneelikeskustelu, johon osallistui edellämäinnittujen kolmen lisäksi myös Sukokan hallituksen jäsen **Tanja Hakamo**.

Ensimmäisen puheenvuoron käytti Kirsi Sainio, joka vastasi Juha Kareksen toteamukseen byrokratiasta risteytysten teon ja maatiaiskoirien käytön estäjänä. Sainio myönsi, että meillä byrokratia rajoittaa vapaata ajattelua, koska vapaita ajattelijointa on niin monenlaisia. Hän toi kuitenkin esiin, että Kennelliiton koirarekisteriohje sallii roturisteytysten tekemisen poikkeusluvalla. Lisäksi FCI on ottanut vuoden alusta käyttöön ohjeistuksen entistä helpommista rotumuunnosten välisistä risteytyksistä ja suorastaan kannustaa näiden tekoon.

FCI:ssä onkin tapahtunut muutamien viime vuosien aikana valtava ajattelun muutos. Vielä vuonna 1979 kirjattiin FCI:n yleiskokouksessa Acapulcossa ylös, että rotumuunnosten väliset risteytykset ovat kiellettyjä.

- Rotupuhtauden itsepintainen vaaliminen on onneksi jäämässä taka-alalle, ja roturisteytykset ovat selkeästi tätä päivää, Sainio totesi.

Seuraava puheenvuoro tuli yleisöstä, kun Suomen kromfohrländer ry:n edustaja **Viivi Snellman** kertoi Kennelliiton suhtautumisen yhdistyksensä puuhaamaan risteytyshankkeeseen olevan erittäin kannustavaa, jopa hämmästyttävän avointa. Ländereitä on kaavailtu risteyttää 3-4 eri rodun kanssa,

jotta länderin alun perinkin "sekalainen" olemus säilyisi eikä lähtisi liikaa johonkin tiettyyn suuntaan. Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta on ehdottanut ennakkoluulottomasti myös uusia rotuja käytettäväksi risteytyksiin.

Tämä puheenvuoro näytti ilahduttavan Juha Karesta, joka totesi laittavansa vielä tänä vuonna kaksi risteytyshakemusta vireille. - Katsotaan miten niiden käy, hän tokaisi.

Sario: koska kaikki kasvattajat saadaan ruotuun?

Seminaarin puheenjohtaja Kirsi Sario kysyi panelisteilta kuinka kauan menee ennen kuin kaikki kasvattajat omaksuvat uuden ajattelumallin ja näkevät myös omaa rotuaan pidemmälle.

- Rotujen välillä on suuria eroja myös tässä, totesi Juha Kares. Hänen omissa roduissaan lhasa apsoissa ja löwchenissä ollaan avarakatseisia ja tehdään paljon kansainvälistä yhteistyötä, kun taas punaisen irlanninsetterin kasvattajat sulkevat hänen mukaansa muun maailman täysin ulkopuolelle.

Kirsi Sainio taas totesi, että uusia kennelnimiä myönnetään pelkästään Suomessa noin 800 vuodessa. Jossakin toisessa FCI:n jäsenmaassa vuosittainen lukumäärä voi olla 2000.

- Koska nämä kaikki saadaan ruotuun? Sainio kysyi, ja vastasi itse itselleen: - Ei koskaan. Ei kaikkia kasvattajia saada koskaan ruotuun. Tulevaisuudessakin on aina kasvattajia, jotka tuottavat ongelmia.

Sainion mukaan on tehtävä paljon työtä: kasvattajakoulutusta, pennunostajien valistamista. Koiranostajien tulisi olla vastuullisia, sen sijaan että ostavat ensimmäisen koiran ensimmäisestä vastaan tulevasta pentu-ilmoituksesta. Esimerkiksi ranskanbulldogin pennut menevät nyt kuin kuumille kiville, ja rekisteröimättömiä pentuja tuodaan maahan paljon. Ihmiset ostavat näitä riippumatta siitä kuinka paljon ne maksavat. He haluavat tietynlaisen koiran heti tässä ja nyt, eivätkä välitä tietää mitään koiran taustoista. Ikävä kyllä suuri osa heistä käy jo puolen vuoden kuluttua eläinlääkärillä hoidattamassa koiransa vikoja, ilman että koiran maahan tuoneella myyjällä on mitään vastuuta asiassa.

Kares kertoi ajasta 30 vuotta sitten, jolloin koiraa ei niin vain ostettukaan. Piti perehtyä rotuun kasvattajan luona, jonottaa pentua ja todistaa olevansa kelvollinen sen omistamaan. Nykyisin taas ihmiset, jotka viisi vuotta sitten kyselivät Karekselta pentua - saamatta sitä - saattavat kasvattaa kyseistä rotua jo täyttä häkää. Kun koira tuodaan ulkomailta välittäjän toimesta, ei ole ketään neuvomassa rotuun ja sen menettelytapoihin.

Seminaarin puheenjohtaja totesi, että aina tulee uusia kasvattajia ja uusia ostajia. Sitten hän kysyi, pitäisikö viranomaisten puuttua asiaan nykyistä enemmän. Lakihan kieltää tarpeettoman kärsimyksen tuottamisen, ja sitäkin sairaimpien koirarotujen kasvattaminen tällä hetkellä on. Tarvittaisiinko siis pakkotoimia?

Tähän Juha Kares totesi, että pakkotoimista on hyvänä esimerkkinä Tanska, jossa rekisteröityjen koirien osuus kaikista koirista on laskenut huomasti. Rekisteröidyt koirat korvataan nykyisin halpatuonnilla.

Kirsi Sainio totesi, että eläinsuojelulaki on nykyisellään hyvin ympäröity, ja että eläinsuojeluasetuksessa tulisi tarkentaa millaisia tilanteita laki itse asiassa tarkoittaa. Useimmille roduille on nykyisin olemassa rodunomaisia terveystarkastuksia ja geenitestejä, ja on vastuutonta, jos kasvattaja ei näitä käytä. - Tässä rikotaan eläinsuojelulakia. Kaikki tämä pitäisi olla laissa paremmin avattu, Sainio totesi. Hän jatkoi, että lakia ollaankin juuri uudistamassa, ja Kennelliittokin on antanut lausuntonsa lain uudistamiseen liittyvistä toiveistaan.

Koiria on liikaa

Seuraavaksi yleisöstä kysyttiin missä määrin pudonneet rekisteröintiluvut ovat seurausta jalostukseen liittyvästä keskustelusta. Tähän Kirsi Sainio totesi, että rekisteröintiluvut ovat kyllä pudonneet, mutta koirien määrä ei. Tämä tarkoittaa, että nykyisin suurempi osuus koirista tuotetaan rekisteröimättöminä.

- Onko meillä siis liikaa koirankasvatusta rajoittavia sääntöjä? Totuushan on, että jotkut kasvattajat kasvattavat koiria ainoastaan rahan takia, Sainio sanoi. He eivät ole kiinnostuneita rekisteröimään koiriaan. Rekisteröinti on kallista, koska siihen liittyy useimmissa roduissa pakollisia terveystarkastuksia. Myös monet työkoirakasvattajat kokevat rekisteröinnin tarpeettomana, koska kasvattavat koiria lähinnä omaan käyttöönsä. Tässä on se ikävä puoli, että samalla kun koirat tippuvat rekisteröinnistä, myös niistä saatava yksilökohtainen tieto tippuu ulottuviltamme.

Juha Kares mainitsi, että koirien määrän väheneminen olisi positiivinen asia. Suomessa rekisteröidään tällä hetkellä vuosittain noin 50.000 koiraa, eikä täällä ole yhtä paljon hyviä koteja. Ranskassa paperillinen koira saatetaan myydä sekarotuisena, jolloin siitä usein maksetaan korkeampi hinta. Rekisteröityjen koirien perinnöllisissä sairauksissa kasvattaja joutuu korvausvastuuseen.

SEY:n Yli-Sirniö: Miten tästä eteenpäin?

SEY:n toiminnanjohtaja **Helinä Yli-Sirniö** kysyi miten tästä pitäisi jatkaa eteenpäin.

- Mitä panelistit arvioivat aikatauluksi koirien hyvinvoinnin parantamisessa? Tarvitaanko kieltoja? Lainuudistus?

Kirsi Sainio vastasi, että työ on jo aloitettu. Asennemuutosta ollaan tekemässä koko ajan, ja asenteet onkin saatu muuttumaan, mutta kaikkea ei saada valmiiksi yhdessä yössä. Kennelliiton uusi, koirien hyvinvointia parantamaan kehitetty jalostusstrategia tuli voimaan tämän vuoden alussa. Strategiaa avaava laajempi kokonaisuus, Kennelliiton yleinen jalostuksen tavoiteohjelma, on käsiteltävänä ja hyväksyttävänä tämän kevään valtuustossa. Tavoiteohjelma sisältää toimenpiteitä, joilla toteutetaan jalostusstrategian kymmentä kohtaa. Se antaa suuren roolin rotujärjestöille, ja Kennelliitto toivoo, että strategia heijastuu kaikkien toimijoiden kautta koko kenttään.

Sainio korosti, että asiat ja organisaatiot - jopa FCI - muuttuvat, kun niitä muutetaan. Tarvitaan tarmokasta asioiden ajamista, jota muun muassa hän itse on ollut tekemässä FCI:ssä. Hän on ollut osaltaan vaikuttamassa esimerkiksi rotumuunnosten välisten risteytysten helpottamiseen FCI:ssä. Myös epäterveisiin ulkomuotopirteisiin yritetään vaikuttaa kansainvälisellä tasolla, ja muutosta tuntuu jo nyt hieman tapahtuneen.

Marjatta Snellman totesi meneillään olevan tilaisuuden olevan ilmapiiriltään hyvin miellyttävä. Aiemmin kanssakäyminen on ollut joskus hyvinkin myrskyisää, kun taas nykyisin asioista voidaan keskustella.

- Kaikki kunnioitus Kirsi Sainion kestävyydelle FCI:ssä. Kun itse aiempina vuosina kävin FCI:n kokouksissa, keskustelu pyöri yhden asian ympärillä: olisiko typistyskiellot pitänyt estää? Välillä yritettiin käsitellä muita asioita, mutta aina palattiin takaisin niihin korviin.

Snellman kertoi päässeensä erään 15 vuotta sitten pidetyn kokouksen yhteydessä puheisiin koko Berliinin saksanpaimenkoirajalostuksesta vastaavan henkilön kanssa. Snellman oli kysynyt tältä miten koirien selät Saksassa kestävät. - Mitä tarkoitat? Ei meillä ole koskaan mitään ongelmia, oli vastaus.

Marjatta Snellman kertoi, että on olemassa muutamia henkilöitä, jotka eivät kestä hänen olemassaoloon, mutta suuri yleisö on kyllä hyvinkin valmis ottamaan tietoa vastaan. - Myös Kennelliiton johto on nykyisin ihan puhuteltavissa, hän totesi.

HESY:n Luukkainen: Voitaisiko koirien tuottaminen lopettaa kunnes ne olisivat terveempiä?

HESY:n edustaja **Hannele Luukkainen** kysyi, että jos Suomessa kerran tuotetaan liikaa koiria, ja ne menevät väärin koteihin ja ovat lisäksi sairaita, voisimmeko lopettaa koirien tuottamisen kokonaan vähäksi aikaa, jotta ne saadaan terveemmiksi? Hän totesi, että maailmassa on paljon kodittomia koiria, ja meille koirien ystäville tulisi jokaisen koirayksilön olla yhtä arvokas, riippumatta siitä mitä rotua tai sekoitusta tämä edustaa. Tähän panelistit totesivat, että rotujen olemassaolo lakkaa, jos uusia sukupolvia ei tuoteta. Rotuominaisuudet ovat tärkeässä roolissa juuri sen määrittämisessä minkälainen koira kuhunkin kotiin sopii. Sitä paitsi terveys ei parane muulla kuin sukupolvia jatkuvalla jalostusvalinnalla.

Juha Kares kertoi maksaneensa itsensä kipeäksi Brasiliassa katukoirasta, ja vieneensä sen ihmisille, jotka pitävät siitä huolta. Hänelle tulee paljon pentutiedusteluja, ja näistä 70 % on sellaisia, joille hän ei anna koiraa. Jos häntä vaivaa pienikin epäily, hän ei myy koiraa. Hänen mukaansa nämä ihmiset eivät ota sitten koiraa ollenkaan, eli he eivät pidä kodittoman koiran ottamista vaihtoehtona.

Kirsi Sainio toi esiin, että vaikka järjestäytyneen koiratoiminnan piirissä olevat ihmiset lopettaisivat koirien tuottamisen huomenna, eivät ongelmat silti häviäisi mihinkään. Ihmiset kasvattavat nytkin rekisteröimättömiä koiria. Järjestäytyneen toiminnan piirissä voidaan parantaa asioita, mutta miten vaikuttaa niihin, jotka eivät ole tämän toiminnan piirissä ollenkaan?

- Emme ikävä kyllä koskaan pysty poistamaan kaikkea kärsimystä; aina on asioita, joille ei voi tehdä mitään. Järjestäytyneen koiratoiminnan piirissä on kuitenkin yritettävä vaikuttaa näihin asioihin, Sainio totesi.

Tanja Hakamo vastasi Luukkaisen kysymykseen kertomalla, että järjestäytyneen toiminnan ulkopuolella kasvatetut koirat eivät ole yhtään vähemmän kauppatavaraa eivätkä mene yhtään paremmille ihmisille kuin rekisteröidyt koirat. Juha Kares taas jatkoi, että rotukoirissa on tehty hyvää työtä muun muassa luonteen osalta. Kirsi Sainio mainitsi roduilla olevan erilaisia käyttötarkoituksia, jotka ovat muovanneet niiden luonnetta. Samalla myös ulkomuoto on muokkaantunut käyttötarkoitukseen sopivaksi.

Säännöt ohjaavat niitä jotka eivät ota vastuuta

Viimeisen puheenvuoron käytti Kennelliiton hallituksen jäsen ja tulevaisuustoimikunnan puheenjohtaja **Risto Ojanperä**. Hän kertoi, että toimikunnassa mietitään paraikaa mitä erilaisissa koiriin liittyvissä asioissa pitäisi tehdä nyt, mitä niiden suhteen tapahtuu tulevaisuudessa, ja miten siihen pitäisi reagoida. Suomalainen koiramaailma ei 10-15 vuoden kuluttua ole samanlainen kuin 10-15 vuotta sitten, se on varmaa. Säännöt ohjaavat niitä kasvattajia, jotka eivät ota vastuuta. Esimerkiksi Kennelliiton vastuun rajoja on vaikea määrittää.

Seminaarin puheenjohtaja Kirsi Sario päätti tilaisuuden toteamalla, että kaikilla toimijoilla on yhteinen tavoite: terve ja hyvinvoiva koira. Koirien hyvinvoinnin parantamiseksi viime vuosina käynnistetyt toimenpiteet ovat hyvä alku, josta on hyvä jatkaa.